

Η Επιμόρφωση των Πληροφορικών Β' Επιπέδου: ένας πρώτος απολογισμός και προοπτικές

Μ. Γρηγοριάδου¹, Β. Δαγδιλέλης², Β. Κόμης³, Α. Τζιμογιάννης⁴

¹Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστημιακό
Αθηνών
gregor@di.uoa.gr

²Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
dagdil@uom.gr

³Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία,
Πανεπιστήμιο Πατρών
komis@upatras.gr

⁴Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
ajimoyia@uop.gr

Περίληψη

Η πορεία της νέας ειδικότητας στον κύκλο των μαθημάτων της Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών στις εκπαιδευτικές χρήσεις των ΤΠΕ Β' Επιπέδου, της Πληροφορικής δηλαδή, έθεσε αναγκαστικά και επιτακτικά μερικά ερωτήματα που συνδέονται ουσιαστικά με το ίδιο το status του μαθήματος της Πληροφορικής (*των μαθημάτων Πληροφορικής ακριβέστερα*): ένα μάθημα που διαπερνά όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, αλλά του οποίου το περιεχόμενο, η συχνότητα διδασκαλίας και τα άλλα στοιχεία που το ορίζουν ως *σχολικό μάθημα*, πολλές φορές αποτελούν αντικείμενο συζήτησης, διαφωνίας, διαμάχης. Στην παρούσα προτεινόμενη Στρογγυλή Τράπεζα, θα παρουσιαστούν οι απόψεις των τεσσάρων εισηγητών, απόψεις όχι κατ' ανάγκη συγκλίνουσες, γύρω από τα θέματα που έθεσε η "ένταξη" της Πληροφορικής στο Β' επίπεδο Επιμόρφωσης, με σκοπό να αποκτηθεί μια βαθύτερη γνώση και αντίληψη για την *Επιμόρφωση* στην Πληροφορική και γενικότερα για την Πληροφορική ως σχολικό μάθημα.

Λέξεις κλειδιά: Πληροφορική ως σχολικό μάθημα, Β' Επίπεδο Επιμόρφωσης στις εκπαιδευτικές χρήσεις των ΤΠΕ.

Abstract

Informatics (or Computer Science) is now a new subject of the so called Level B of Teacher's Training Program on the Educational Use of ICT. This fact created some new and very important questions. These questions are directly related to the status of IT as a school lesson. For instance, although IT is taught in all classes, sometimes even its content is a subject of discussion and controversy.

In this proposed Roundtable the views of four contributors , will be presented, views not necessarily converging, about the issues raised by the "integration" of IT in the Second Level of Teacher's Training Program. The purpose of this presentations and following discussion is to gain a deeper knowledge and understanding of Training in IT but also of IT as a school subject.

Keywords: Informatics as a School Subject, B Level of Training on the Educational Use of ICT

1. Εισαγωγή

Το μάθημα Πληροφορικής, φέτος εντάχθηκε για πρώτη φορά στο Πρόγραμμα της λεγόμενης "Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Β' Επιπέδου" στις παιδαγωγικές και διδακτικές χρήσεις των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Η εισαγωγή του μαθήματος δημιούργησε, όπως ήταν φυσικό, την επιτακτική ανάγκη για τη λήψη μιας σειράς αποφάσεων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να οργανωθεί το πρόγραμμα της Επιμόρφωσης, καθώς και την ανάγκη για την παραγωγή μιας σειράς επίσημων κειμένων, όπως ήταν, για παράδειγμα, το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για την Εκπαίδευση των Επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης (ΠΑΚΕ).

Πριν βέβαια από την παραγωγή των κειμένων αυτών και τη λήψη των σχετικών αποφάσεων, απαραίτητος ήταν ο προσδιορισμός της γενικότερης θεώρησης του μαθήματος της Πληροφορικής, ή των μαθημάτων της Πληροφορικής σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης.

Στη Στρογγυλή Τράπεζα που προτείνουμε, θα εκτεθούν οι απόψεις των εισηγητών για τα μαθήματα της Πληροφορικής, δηλαδή για το περιεχόμενό τους αλλά και τη γενικότερη στόχευση τους, καθώς και οι επιπτώσεις των απόψεων αυτών στην Επιμόρφωση των Πληροφορικών.

2. Μερικά στοιχεία ενός απολογισμού και των προοπτικών της Επιμόρφωσης

Η διαμόρφωση ενός σχεδίου για την Επιμόρφωση ενός κλάδου Εκπαιδευτικών είναι προφανές ότι απαιτεί μια σειρά αποφάσεων και την παραγωγή μιας σειράς "επίσημων" και μη-επίσημων κειμένων σχετικών με την Επιμόρφωση.

Η Πληροφορική το 2011, εντάχθηκε για πρώτη φορά ως ιδιαίτερο γνωστικό αντικείμενο στο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Β' Επιπέδου το 2011.

Όπως είναι γνωστό, έως τώρα, τα γνωστικά αντικείμενα τα οποία είχαν ενταχθεί στο Β' Επίπεδο Επιμόρφωσης ήταν οι Φυσικές Επιστήμες, τα Μαθηματικά και τα γλωσσικά μαθήματα, μαζί με την Ιστορία. Βέβαια, αν και η Πληροφορική ήταν

"απούσα", ένα κάποιο ίχνος της ήταν πάντοτε διακριτό: για παράδειγμα, σε πολλά από τα λογισμικά που διδάχτηκαν στα άλλα μαθήματα, η Πληροφορική, ιδιαίτερα ο προγραμματισμός, ήταν παρούσα και αναγκαία. Έτσι, η Logo και τα logo-oriented περιβάλλοντα είχαν μια παρουσία στα πλαίσια της Επιμόρφωσης των Μαθηματικών, ενώ οι έννοιες του προγραμματισμού, ακριβέστερα ορισμένες έννοιες προγραμματισμού, μπορούσαν να εντοπιστούν σε περιβάλλοντα όπως το Modellus, αλλά ακόμη και τα λογιστικά φύλλα, όπως το Excel.

Με έναν ορισμένο τρόπο επίσης, η "παρουσία" της Πληροφορικής ήταν πολύ έντονη και στην Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των άλλων ειδικοτήτων, καθώς τα θέματα του λεγόμενου ψηφιακού ή Πληροφορικού (αλλά και πληροφοριακού) γραμματισμού δε μπορούν να μελετηθούν ή να διδαχθούν στην ολότητά τους εκτός πλαισίου Πληροφορικής: ακόμη και μια απλή αναζήτηση σε μια μηχανή όπως το Google αναγκαστικά θέτει θέματα που άπτονται της Πληροφορικής αν αναλογιστεί κανείς με ποιο τρόπο εμφανίζονται τα αποτελέσματα, με ποιο τρόπο μπορεί κάποιος να χρησιμοποιήσει λογικούς τελεστές για σύνθετη αναζήτηση ή ποια αποτελέσματα θα εμφανιστούν πρώτα από τα εκατομμύρια που εντοπίζει η μηχανή.

Η ενσωμάτωση της Πληροφορικής στο Πρόγραμμα Β' Επιπέδου, έθεσε, όπως ήταν προφανές, τα ζητήματα αυτά ακόμη μια φορά, αλλά σε μια κλίμακα άλλου επιπέδου. Το ζήτημα αυτό, όπως και ο γενικότερος προβληματισμός γύρω από το παρόν και το μέλλον του μαθήματος της Πληροφορικής αποτελέσανε βασικούς άξονες με τους οποίους έπρεπε (και πρέπει) να προσδιοριστεί το πλαίσιο της Επιμόρφωσης Β' Επιπέδου των Πληροφορικών.

Αξίζει εξάλλου να αναφερθεί ότι η Επιμόρφωση αυτή συνέπεσε με την αλλαγή των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, αλλά και με την υλοποίηση ορισμένων προγραμμάτων για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία, όπως το Ψηφιακό Σχολείο και οι Διαδραστικοί Πίνακες. Ακόμη και αν η Πληροφορική καθ' εαυτή δεν έχει κάποια ιδιαίτερη σχέση με τα προγράμματα αυτά, διαφορετική δηλαδή από τη σχέση των άλλων γνωστικών αντικειμένων, είναι βέβαιο ότι τα θέματα αυτά δε μπορούν να απουσιάζουν από την Επιμόρφωση των Πληροφορικών στο Β' Επίπεδο.

Ταυτόχρονα, τα διάφορα επί μέρους θέματα αποτελέσαν αντικείμενο μελέτης και συζητήσεων για μακρύ χρονικό διάστημα. Αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένα:

- (1) ο προγραμματισμός: τι ακριβώς πρέπει να διδαχθεί και σε ποιο "βάθος"; Ποια είναι τα καταλληλότερα περιβάλλοντα για τη διδασκαλία του;
- (2) τα λογισμικά και περιβάλλοντα: ποια περιβάλλοντα πρέπει να υιοθετηθούν και να προταθούν για την Επιμόρφωση; Ποια η θέση περιβαλλόντων που έχουν ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα - όπως τα ρομποτικά;

Το σύνολο όλων αυτών των ερωτημάτων, και άλλων συναφών, θα αποτελέσει το βασικό άξονα των συζητήσεων που θα αναπτυχθούν στη Στρογγυλή Τράπεζα, με

βάση τα όσα θα αναπτύξουν οι εισηγητές. Η σχετική συζήτηση θα εστιαστεί τόσο στα όσα μέχρι στιγμής υλοποιούνται (καθώς το Πρόγραμμα είναι σε λειτουργία), όσο και στη μελλοντική πορεία της Επιμόρφωσης στο αντικείμενο της Πληροφορικής